

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Mgr. M. G.**

zastoupená advokátkou Mgr. Veronikou Husičkovou
sídlem Jungmannova 1310/10, Kyjov

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno

za účasti: **1. EG.D, a. s., IČO: 28085400**
sídlem Lidická 1873/36, Brno

2. Bc. P. S.

3. Y. S.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 3. 2023, č. j. JMK 40887/2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se nepřiznává náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Podstatou projednávaného sporu je otázka, zda stavební úpravy spočívající v částečném ubourání a znovupostavení části komínového tělesa, které je součástí stavby rodinného domu, vyžadují ke svému provedení stavební povolení nebo jiné rozhodnutí či opatření stavebního úřadu podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 19/2023 Sb. (dále jen „stavební zákon“).
2. Rozhodnutím ze dne 21. 12. 2022, č. j. SÚ119099/22/204/SÚ 4752/2022/204Št (dále jen „rozhodnutí o odstranění stavby“), nařídil Městský úřad Kyjov (dále jen „stavební úřad“) tehdejší vlastníci (společné právní předchůdkyni nynější žalobkyně a původního žalobce) rodinného domu č. p. X v obci X odstranění stavby „*stavební úpravy komínu*“, který je součástí tohoto rodinného domu. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání a rozhodnutí o odstranění stavby potvrdil.
3. Žalobou doručenou soudu dne 11. 5. 2023 se právní předchůdce žalobkyně pan R. Ch. domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“).
4. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

Žaloba

5. Podle žalobkyně, resp. jejího právního předchůdce je nesporné, že komín se na stejném místě nacházel již v minulosti a byl zkolaudován společně s rodinným domem. Původní žalobce odboural část komína až po střechu (na jiném místě žaloby a v dalších podání se ale uvádí, že jej odboural až po stropní konstrukci) a znovu ho vyzdil tvárnici z pórobetonu. K tomu ho vedla snaha udržet tepelný komfort v domě, zajistit stabilitu komínového tělesa a zamezit erozi jeho nadstřešní části. Tvrzení, že se v tomto místě dříve komín nenacházel, je nepravdivé. Nejde o novou stavbu, ale pouze o stavební úpravy, k jejichž provedení není podle § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona potřeba stavební povolení ani ohlášení stavby.
6. Žalobkyně namítá, že závěr o tom, že došlo k ubourání nadpoloviční části komínu, není prokázáný. šlo o menší část. Dále nesouhlasí se závěrem, že odbouráním nadstřešní konstrukce komínu došlo k jeho zániku. Komín historicky existoval a nic na tom nemění skutečnost, že jeho část nad střechou byla přestavěna.
7. Podle žalobkyně představuje popsany stavební zásah stavební úpravu podle § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona. Jelikož byly splněny všechny parametry uvedené v tomto ustanovení, nebylo třeba stavební povolení ani ohlášení stavby. Nesprávná je argumentace stavebního úřadu a žalovaného o tom, že komínové těleso je samonosnou konstrukcí a prakticky každý zásah do něj vyžaduje stavební povolení. Žalovaný se sice s touto argumentací ztotožnil, ale zároveň připustil, že pokud by bylo prokázáno, že komín o stejných parametrech v místě již existoval, pak by se jednalo o pouhou stavební úpravu. Tato vyjádření jsou ve vzájemném rozporu. Otázku, zda úpravy podléhají povolení, je třeba řešit v souvislostech, tedy zda došlo k zásahu do nosných konstrukcí stavby domu. K tomu nedošlo a nezjistil to ani stavební úřad. Požární bezpečnost nemohla být v tomto případě narušena, jelikož šlo jen o opravu, nikoliv výstavbu nového komína. Není pravda, že by

komín nesplňoval příslušné technické normy, neboť byla doložena revizní zpráva spalinových cest, a komín tak i po úpravách odpovídá požadavkům na jeho funkci.

8. Žalobkyně dále namítá, že v průběhu správního řízení předložil původní žalobce technický protokol k revizní zprávě spalinových cest, který se ale ztratil ze správního spisu, což vyvolává pochybnosti o nepodjatosti pověřených úředních osob stavebního úřadu. Původní žalobce doložil prostřednictvím revizní zprávy spalinových cest a technického protokolu k ní, že stavební úpravy komína byly provedeny správně a odpovídají požadavkům na bezpečné používání komínových těles. To však stavební úřad nezohlednil. Stejně tak nezohlednil stavební úřad ani vyjádření vypracované autorizovaným inženýrem pro pozemní stavby (*Komentář k problematice komínu rodinného domu č. p. X, X*), podle něhož nejde o stavební úpravy zasahující do nosné konstrukce.

Vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a zopakoval závěry uvedené již v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Stavbu by dle jeho stanoviska bylo možné posoudit jako stavební úpravu, pokud by se prokázalo, že nově vystavěný komín byl proveden ve stejných půdorysných a výškových parametrech jako původní. To však nemohl stavební úřad ověřit. Původní komín byl již odstraněn a původní žalobce nepředložil projektovou dokumentaci původního ani nového stavu. Odbouráním a dostavěním více než poloviny původní výšky komínu došlo k zásahu do nosné konstrukce stavby původního komínu. Komín přitom přenáší své zatížení a nesmí být nosnou konstrukcí pro ostatní konstrukce. Proto jsou na něj kladeny stejné nároky jako na nosné zdivo (např. základy). Po odbourání nadpoloviční části přestal původní komín existovat. Nejde tedy o udržovací práce ani stavební úpravy podle § 103 odst. 1 písm. c) a d) stavebního zákona, ale o stavební úpravy a nástavbu zbylé původní části komínu, které vyžadovaly územní rozhodnutí i stavební povolení. Stavebník (původní žalobce) si tato rozhodnutí neopatřil, a proto byly splněny podmínky pro nařízení odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Původní žalobce ani jeho právní předchůdkyně nepodali žádost o dodatečné povolení stavby, ačkoliv o tomto právu byli poučeni.
10. První osoba zúčastněná na řízení se k žalobě nevyjádřila.
11. Druhá a třetí osoba zúčastněná na řízení, které jsou vlastníky sousedního rodinného domu, navrhuje zamítnutí žaloby. Přednesly svoji verzi historického stavebního vývoje rodinného domu žalobkyně. Dovozují, že předmětný komín existoval v daném umístění pouze do roku 1963. Zpochybňují tedy tvrzení původního žalobce o tom, že komín byl dostavěn na stejném místě a o stejných parametrech jako původní komín. V obsáhlých podáních dále přednesli řadu argumentů, jimiž zpochybňují tvrzení uvedená původním žalobcem a poukazují na rozpor v jeho tvrzeních. Vysvětlují, jak jsou omezeni imise kouře v důsledku téměř nepřetržitého provozu komína, jaké následky a náklady jim provoz komínu způsobuje a proč tedy podaly stavebnímu úřadu podnět ke kontrole stavby. Obsáhle též popisují sousedské spory mezi nimi a původním žalobcem. Původní žalobce měl možnost celkem čtyřikrát požádat o dodatečné povolení stavby, nedoložil však nikdy projektovou dokumentaci ani revizní zprávy. K prokázání svých tvrzení předložily osoby zúčastněné na řízení soudu řadu důkazů, mezi nimi znalecký posudek Luboše Czyže, znalce z oboru stavebnictví (specializace na individuální topidla, kamna, krby, kachlová kamna, sporáky, pece, domovní komíny, komínové systémy, kominářství), ze dne 30. 6. 2023, č. 58/01/2023, jenž dospěl k závěru, že komín byl proveden v rozporu s technickými požadavky na

takovou stavbu. V této souvislosti požadují, aby jim byla přiznána náhrada nákladů na pořízení tohoto důkazu.

Podmínky řízení a rozsah soudního přezkumu

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žalobkyně vstoupila do řízení jako právní nástupkyně zemřelého původního žalobce (usnesení ze dne 29. 1. 2025, čj. 30 A 43/2023-178). Jde o žalobu věcně projednatelnou.
13. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by měl přihlídnout i bez námítky, soud neshledal.
14. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za splnění zákonných podmínek podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Původní žalobce vyslovil výslovný souhlas s tímto postupem, přičemž ani žalobkyně na tomto stanovisku nic nezměnila. Žalovaný se k výzvě soudu, zda trvá na jednání, nevyjádřil. Soud má proto za to, že oba účastníci řízení s projednáním a rozhodnutím věci bez jednání souhlasí.
15. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Dříve než se soud bude věnovat meritornímu posouzení žaloby, musí se vyjádřit k rozsahu a obsahu podání účastníků. Druhá a třetí osoba zúčastněná na řízení a zčásti i původní žalobce totiž doručili soudu řadu podání, v nichž popisují a vzájemně se vyjadřují k okolnostem a skutečnostem, které se vlastně týkají jejich sousedského soužití a vztahů, nikoliv přímo předmětu řízení. Jde z převážné většiny o okolnosti, které nejsou pro posouzení sporu nikterak podstatné. To se týká např. pořizování kamerových záznamů, vzájemných naschválů, možného ovlivňování činnosti úředních osob, průběhu a výsledku přestupkového řízení vedeného proti nynější žalobkyni a dalších obdobných okolností, které není třeba ani rekapitulovat. Jelikož nejde o otázky, kterými se správní orgány zabývaly nebo měly zabývat, nehodlá je zkoumat ani soud. Takové okolnosti se netýkají předmětu sporu a jsou pro jeho posouzení irelevantní.

Posouzení věci

17. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona *stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.*
18. Podle § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona *stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují stavební úpravy, pokud se jimi nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby ani způsob užívání stavby, nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí a jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost stavby a nejde o stavební úpravy stavby, která je kulturní památkou.*
19. Podle § 3 odst. 4 stavebního zákona *se údržbou stavby rozumějí práce, jimiž se zabezpečuje její dobrý stavební stav tak, aby nedocházelo ke znehodnocení stavby a co nejvíce se prodloužila její užitelnost.*

20. Podle § 2 odst. 5 písm. c) stavebního zákona změnou dokončené stavby je *stavební úprava, při které se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby; za stavební úpravu se považuje též zateplení pláště stavby*.
21. Klíčovou pro posouzení věci je otázka, zda stavební činnost provedená původním žalobcem při rekonstrukci komína rodinného domu vyžadovala stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu, případně též územní rozhodnutí nebo územní souhlas.
22. V daném případě není mezi žalobkyní a žalovaným sporu o tom, že původní žalobce v době, kdy ještě žila jeho právní předchůdkyně a vlastnice domu, provedl odbourání podstatné části komínového tělesa a následně ho dostavěl z nových komínových tvárnic do výše několika metrů nad střechou. Účastníci se plně neshodnou pouze na rozsahu rekonstrukce komínu. Podle stavebního úřadu byl původní komín ubourán *po stropní konstrukci*, zatímco původní žalobce uvedl, že uboural část komínu *nad střechou*. K tomu lze jen uvést, že snímek předložený během správního řízení původním žalobcem k námitkám ze dne 14. 7. 2022 zjevně napovídá tomu, že komín byl odbourán až po stropní konstrukci. Uvedený dílčí nesoulad ale není pro posouzení věci podstatný, neboť případný rozdíl není nikterak zásadní a neovlivňuje právní posouzení věci. Klíčové je, že podle obsahu správního spisu a v něm založené fotodokumentace musí mít nově vybudovaná část komínu výšku přes dva metry.
23. A druhou skutkovou okolností, na které se účastníci neshodnou, je, zda nově vystavený komín má stejné výškové a půdorysné parametry jako původní komín. Žalobkyně, resp. původní žalobce tvrdí, že tomu tak bylo. Podle žalovaného však původní žalobce tuto okolnost neprokázal, a proto stavbu nelze považovat za pouhou stavební úpravu. K této otázce se soud vyjádří níže.
24. Soud si je konečně vědom i detailní argumentace osob zúčastněných na řízení, podle nichž dřívější komín zanikl již historicky v 60. letech minulého století a původní žalobce ho vystavěl zcela nově. Nicméně ani tato okolnost není pro posouzení věci zásadní. Pokud by totiž soud dospěl k závěru, že přestavba komínu vyžadovala stavební povolení nebo jiné opatření stavebního úřadu, pak by je jistě vyžadovala i stavba zcela nového komínu. Tvzeními osob zúčastněných na řízení by bylo třeba se zabývat pouze v případě, pokud by soud dospěl k závěru, že rekonstrukce, jak ji popisuje stavební úřad a původní žalobce, nevyžadovaly rozhodnutí nebo jiné opatření stavebního úřadu. Pak by byla relevantní otázka, zda a dokdy komín historicky existoval. Jak je však vysvětleno níže, soud je toho názoru, že stavební povolení či ohlášení vyžadovala i rekonstrukce komínu. Argumentace osob zúčastněných na řízení tedy není pro věc relevantní, a soud proto s touto skutkovou verzí ani nepracoval.
25. A teď již k právnímu posouzení věci. Stavební úřad dospěl k závěru, že provedená stavba představuje stavební úpravu existujícího komínu rodinného domu, na kterou se ale nevztahuje § 103 odst. 1 písm. d) [ani c)] stavebního zákona. Zděný komín totiž představuje *specifický druh zdiva, který přenáší jen své zatížení*. Jsou na něj stejné nároky jako na nosné zdivo. Jinými slovy, komínové těleso tvoří určitou „samonosnou konstrukci“ v rámci stavby rodinného domu. Odbouráním jeho části je tak nutně dotčena i nosná konstrukce komínového tělesa. Odbouráním části přestal komín plnit svou funkci a existovat. Žalovaný k tomu navíc doplnil, že původní žalobce neprokázal, že stavba odpovídá parametrům původního komínu, a proto nelze považovat provedenou stavbu za pouhou stavební úpravu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona.

26. Soud musí s ohledem na pochybnosti plynoucí z obsahu napadeného rozhodnutí nejprve vyjasnit, zda se v daném případě jedná o pouhé udržovací práce, nebo o stavební úpravu či jinou změnu dokončené stavby. V první řadě je třeba zdůraznit, že povahu stavby nelze dovozovat čistě formálně ze způsobu, jak ji stavební úřad označil v rozhodnutí o odstranění stavby („*stavební úpravy komínu*“). Samo označení není pro materiální povahu stavby určující. Podstatné je, zda provedené stavební práce naplňují znaky stavební úpravy či jiného typu stavebního záměru podle stavebního zákona.
27. V daném případě má nicméně soud za to, že použití pojmu *stavební úpravy komínu* odpovídá povaze a výsledku provedených stavebních prací.
28. V první řadě nemůže jít o pouhé udržovací práce, resp. údržbu stavby ve smyslu § 3 odst. 4 a § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona. Mezi pouhou udržovací prací a úpravou stavby sice neexistuje jasně stanovená hranice a vždy je třeba hodnotit konkrétní okolnosti případu. Avšak ubourání podstatné části komínu o výšce 2 m a jeho dostavení i podle soudu zjevně přesahuje pouhé dílčí stavební práce spojené s údržbou. Mění se totiž samotná podstata komína, jeho materiálové složení a skladba, a tím i jeho stavebně technické vlastnosti. Nejde tak již jen o pouhé zabezpečení dobrého stavebního stavu komínu kvůli zamezení znehodnocení stavby a prodloužení jeho životnosti, jak je to typické pro údržbu stavby (např. oprava omítky, výměna oplechování apod.).
29. Nejde ani o samostatnou a na jiných stavebních objektech nezávislou stavbu. Komín tvoří součást již existujícího rodinného domu a jeho přestavbu nelze hodnotit odděleně od této hlavní stavby. Rodinný dům byl zjevně vybudovaný a jeho výstavba i užívání musely být v minulosti povoleny podle tehdejších právních předpisů. Nejde o případ, že by původní žalobce do území umístil a provedl zcela novou dříve neexistující stavbu. Naopak komín tvoří integrální součást rodinného domu, k němuž náleží a plní funkce s ním spojené. Bylo by proto nesprávné posuzovat rekonstrukci komínu izolovaně jako samostatnou stavbu. Jde jednoznačně o změnu dokončené stavby ve smyslu § 2 odst. 5 stavebního zákona.
30. Na to navazuje otázka, zda hodnotit rekonstrukci komína podle § 2 odst. 5 stavebního zákona jako nástavbu [písm. a)], přístavbu [písm. b)] nebo stavební úpravu [písm. c)]. Žalovaný v tomto ohledu naznačil, že by mohlo jít o stavební úpravu. Nicméně původní žalobce podle jeho názoru neprokázal, že dodržel výškové a půdorysné parametry, a proto o stavební úpravě nemůže být řeč. Žalovaný tedy zřejmě, byť to neuvedl výslovně, posuzoval stavbu jako nástavbu či přístavbu na něž se nevztahuje § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona.
31. S tímto výkladem však soud nesouhlasí. Žalovaný totiž opomíjí, že předmětem řízení je nařízení odstranění stavby, nikoliv žádost o povolení stavebního záměru či jiné opatření stavebního úřadu. Jde tedy o řízení, v němž se stavebníkovi ukládá povinnost, a tomu odpovídá i rozložení důkazního břemene. Tím, kdo v daném případě nesl důkazní břemeno k prokázání odchylek od parametrů původního komínu, tak nebyl stavebník, ale stavební úřad, resp. žalovaný. Pokud chtěl žalovaný dovozovat, že se parametry nového komínu odchylují, a pokud to nebylo zcela zjevné, pak to byl právě on, kdo měl prokázat, že parametry původního komínu byly překročeny. Ze shromážděných podkladů takový závěr neplyne. Navíc, vytýkal-li žalovaný původnímu žalobci, že neprokázal parametry původního komínu, je třeba uvést, že po něm žalovaný ani stavební úřad prokázat tuto skutečnost nepožadovali. Neunesení důkazního břemene mu proto nemohou klást k tíži.

32. Úvahu žalovaného tedy musí soud zkorigovat v tom smyslu, že za daných okolností nelze jednoduše vyjít z předpokladu, že stavba komínu překračuje parametry původního komínového tělesa. Nic takového se v průběhu správního řízení neprokázalo a na stavbu je třeba nahlížet jako na stavební úpravu dle § 2 odst. 5 písm. c) stavebního zákona. Takto ostatně stavbu správně klasifikoval i stavební úřad.
33. Nyní, po posouzení povahy stavby, se soud vrátí k otázce, zda provedené stavební úpravy komína vyžadují podle stavebního zákona stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu. Podle § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona se stavební povolení ani ohlášení nevyžaduje, pokud jsou kumulativně, tedy současně (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 5. 2022, čj. 62 A 139/2020-108, bod 17) splněny všechny následující podmínky:
- stavební úprava nezasahuje do **nosných konstrukcí stavby**,
 - nemění **vzhled stavby ani způsob užívání**,
 - nevyžaduje **posouzení vlivů na životní prostředí**,
 - nemůže ovlivnit **požární bezpečnost stavby** a
 - nejde o stavbu, která je **kulturní památkou**.
34. Ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona představuje výjimku z obecného pravidla, podle něhož stavební záměry obecně vyžadují stavební povolení, případně ohlášení stavebnímu úřadu. Takové ustanovení proto musí být vykládáno restriktivně; nelze je rozšiřovat nad rámec jeho textu a účelu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2020, čj. 10 As 115/2020-44). Vychází se totiž z předpokladu, že pokud zákonodárce hodlal vytvořit výjimku z určitého obecného pravidla, pak je třeba, aby tuto výjimku vyjádřil dostatečně přesně, aby nebyla narušena funkce obecného pravidla. Důkazní břemeno ohledně splnění podmínek výjimky přitom tíží toho, kdo se jí dovolává (zde správní orgány).
35. Účelem podmínky, podle níž stavební úprava podle § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona nesmí zasahovat do **nosných konstrukcí stavby**, je bezesporu zajištění bezpečnosti, stability a životnosti budov, jejich ochrana před možným vznikem poruch a přeneseně i ochrana zdraví, životů, majetku a životního prostředí. Je tedy logické, že provádění stavebních úprav, které do nosné konstrukce zasahují, je podrobeno přísnějšímu veřejnoprávnímu dohledu v podobě stavebního řízení či ohlášení stavby.
36. Zákonodárce ovšem ve stavebním zákoně ani v prováděcích předpisech k němu nevymezil přesně, co se pojmem *nosná konstrukce* rozumí. Bližší vysvětlení tohoto pojmu není obsaženo ani v důvodové zprávě ke stavebnímu zákonu. Zákonodárce tak zjevně použil ustálený technický pojem proto, aby byl jeho obsah naplněn podle běžné stavebně-technické praxe. Nosnou konstrukcí se tak podle běžného technického významu tohoto pojmu budou rozumět jakékoliv konstrukční prvky stavby, které zajišťují mechanickou odolnost a stabilitu stavby a přenáší zatížení (vlastní i užité) do základů.
37. Komínové těleso, pokud je klasicky vyzděné, opravdu představuje specifickou stavební konstrukci svého druhu. Technicky má být konstrukce komínového tělesa staticky oddělená od ostatních částí budovy, i když nemusí být zcela izolovaná, neboť zpravidla prochází stavbou skrze prostupy v ostatních stavebních konstrukcích (stropy, krovy, střecha), které ji ukotvují. V principu ale platí, že vyzděné komínové těleso, jako v tomto případě, má spočívat na samostatných základech a nemá přenášet zatížení z/do okolních konstrukcí. De

facto je tedy komínové těleso samonosné. Smyslem tohoto požadavku je zamezit poruchám komínu vlivem okolních konstrukcí.

38. Z tohoto pohledu skutečně představují stavební úpravy komínového tělesa zásah do nosných konstrukcí. Komínové těleso nese vlastní váhu a přenáší jí do základů. Jakákoliv podstatná stavební úprava může změnit stavebně technické vlastnosti komínového tělesa, a tím ovlivnit i statické vlastnosti této stavební konstrukce. Vzniká tak riziko narušení jeho statiky a odolnosti. I v tomto případě je tedy účelné podrobit takové zásahy preventivnímu veřejnoprávnímu režimu. V této souvislosti je třeba zmínit, že judikatura vyzdvihuje mj. i statický vliv stavební úpravy na nosné konstrukce. O zásah do nosné konstrukce se tedy nemusí jednat jen v případě přímého zásahu (např. vybourání části konstrukce), ale i v případě změny jeho zatížení (např. zvýšení zatížení novou trémovou konstrukcí - srov. rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2009, čj. 1 As 35/2009-69). To platí i v případě provedené stavební úpravy komínového tělesa, neboť odbourání a dostavění podstatné části komínu mění jeho materiálové a technické vlastnosti. Nelze tedy vyloučit, že dojde ke změně zatížení, které může následně ovlivnit i statické působení na původní část komínového tělesa.
39. Soud proto dává za pravdu správním orgánům v tom, že stavební úpravy provedené původním žalobcem zasáhly do nosné konstrukce. Nebyly tak kumulativně splněny všechny podmínky pro aplikaci výjimky upravené v § 103 odst. 1 písm. d) stavebního zákona. Pokud by záměrem zákonodárce bylo zahrnout mezi stanovené výjimky i stavební úpravy zděného komínového tělesa, musel by takovou výjimku upravit výslovně.
40. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že soud se zabýval pouze posouzením stavebních úprav komínového tělesa v tomto jednotlivém případě. Výše uvedené závěry tedy nelze vykládat tak, že jakékoliv stavební konstrukce, které nesou vlastní zatížení, musí být automaticky považovány za nosné konstrukce. Klíčová je otázka, zda a do jaké míry plní konkrétní stavební konstrukce statickou funkci, tedy zda zajišťuje mechanickou odolnost a stabilitu stavby a přenáší zatížení do základů. Takovou funkci zpravidla neplní např. nenosné stavební příčky, výplně stavebních otvorů, římsy, atiky, zábradlí, čistě ozdobné a designové stavební prvky staveb apod. Současně ale platí, že i uvedené konstrukční prvky mohou v konkrétních případech plnit statické funkce nebo statiku domu podstatně ovlivňovat. Každý případ tedy musí být vždy posouzen podle konkrétních okolností.
41. Navíc musí soud doplnit závěry správních orgánů i tak, že mimo shora uvedenou podmínku týkající se zásahu do nosných konstrukcí, v daném případě nebyla splněna ani další podmínka týkající se *ovlivnění požární bezpečnosti stavby*. Byť se touto otázkou stavební úřad ani žalovaný nezabývali, nelze přehlédnout, že komín byl vybudovaný k odvádění spalin z instalovaných krbových kamen. Jakákoliv podstatná přestavba, resp. stavební úprava komínového tělesa může změnit jeho vlastnosti a funkci spalinových cest. Vzniká tedy i riziko negativního ovlivnění požární bezpečnosti stavby. Za daných okolností, kdy původní žalobce zcela přestavěl komínové těleso v části o výšce přes 2 m, nelze takové riziko zcela vyloučit.
42. I z tohoto důvodu, tedy nebyly naplněny zákonem stanovené podmínky k tomu, aby byly stavební úpravy provedeny bez stavebního povolení či ohlášení. Soud se přitom již nezabýval otázkou, zda k provedení stavebních úprav komínu dostačovalo namísto stavebního povolení ohlášení stavebnímu úřadu podle § 104 stavebního zákona. Stavební úpravy totiž v tomto případě nebyly ani ohlášeny a šlo by tedy o čistě akademické úvahy. Podstatné je, že správní orgány nepochybily, pokud nařídily odstranění stavební úpravy komína, jelikož

byla provedena bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem [§ 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona].

43. Námitka není důvodná.
44. Žalobkyně dále namítá, že původní žalobce doložil prostřednictvím revizní zprávy spalinových cest a technického protokolu k revizní zprávě, že komínové těleso a spalinová cesta je bezpečná. A v této souvislosti upozorňuje i na skutečnost, že mělo dojít k nezákonnosti při vedení správního spisu, neboť uvedenou revizní zprávu nezaložil stavební úřad do správního spisu.
45. Soud k této námitce uvádí, že uvedené listiny nejsou ve správním spise založeny, a pokud je tedy původní žalobce skutečně stavebnímu úřadu doložil v souvislosti s řízením o odstranění stavby, jednalo by se o procesní nedostatek. Šlo by však o vadu bez jakéhokoliv vlivu na zákonnost napadeného rozhodnutí. Revizní zpráva totiž není dokladem, který by nahrazoval stavební povolení nebo ohlášení stavby stavebnímu úřadu. Nic tedy nemění na závěru o tom, že jde o nepovolenou stavbu. Navíc revize spalinových cest se logicky vyjadřuje jen k bezpečnosti komína z hlediska konstrukce spalinové cesty, nikoliv k jejímu stavebně technickému provedení.
46. Stejně tak není pravdou, že stavební úřad nezohlednil odborné vyjádření předložené původním žalobcem (*Komentář k problematice komínu rodinného domu č. p. X, X*). Tohoto vyjádření si byl stavební úřad vědom a v rozhodnutí o odstranění stavby ho zmínil v rámci rekapitulace uplatněných námitek. Z odůvodnění rozhodnutí je však zřejmé, že se neztotožnil s názorem, který je vyjádřen v tomto *komentáři*, přičemž řádně vysvětlil důvody, proč s ním nesouhlasí.
47. Ani tato námitka není důvodná.

Závěr a náklady řízení

48. Soud na základě výše uvedených zjištění a úvah dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
49. Soud neprováděl dokazování předloženými listinami, neboť veškeré písemnosti relevantní pro posouzení věci jsou založeny ve správním spise, jehož obsahem se v řízení před soudy ve správním soudnictví neprovádí dokazování. Z listin, které nejsou ve správním spise založeny, navrhla žalující strana oznámení veřejného ochránce práv a revizní zprávu vč. technického protokolu. Z těchto listin ale neplynou skutečnosti, které by byly pro posouzení věci určující.
50. Osoby zúčastněné na řízení navrhly celou sadu důkazů (fotografie, videozáznamy a listiny), jimiž prokazovaly historický vývoj rodinného domu včetně komínu, provozování komínu, zdravotních dopadů, jednání s žalobci, se starostou obce a veřejným ochráncem práv. Tyto skutečnosti však pro posouzení věci nejsou relevantní, a provádění dokazování k nim by proto bylo nadbytečné. Osoby zúčastněné dále navrhly jako důkaz znalecký posudek Luboše Czyže, znalce z oboru stavebnictví (specializace na individuální topidla, kamna, krby, kachlová kamna, sporáky, pece, domovní komíny, komínové systémy, kominářství), ze dne 30. 6. 2023, č. 58/01/2023. Znalec v tomto posudku dospěl, stručně řečeno, k závěru, že komín byl proveden v rozporu s technickými požadavky na takovou stavbu. I v tomto případě je ale důkaz nadbytečný. Pro posouzení věci totiž není rozhodný způsob realizace dané stavby a otázka, zda odpovídá technickým požadavkům na takovou stavu, ale pouze

to, zda provedení stavebních úprav vyžadovalo stavební povolení nebo ohlášení. Splnění technických požadavků na stavbu by se posuzovalo až v případě, že by stavebník požádal o dodatečné povolení stavby, což se v tomto případě nestalo. Stejně tak se věci netýkají ani později předložené doklady o šetření prováděném policejními orgány, přestupkovém řízení vedeném se žalobkyní, korespondence s MUDr. G. a starostou obce.

51. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.
52. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. První osoba zúčastněná náhradu nákladů nepožadovala. Zbývající dvě osoby zúčastněné na řízení se domáhaly přiznání náhrady nákladů řízení vzniklých z důvodu pořízení předloženého znaleckého posudku, a to ve výši 16 500 Kč. Soud však tomuto návrhu nevyhověl. Nejedná se o náklady vzniklé v souvislosti s povinností uloženou soudem. Nelze popřít, že se znalecký posudek zabýval předmětnou stavbou, avšak předmět sporu se týkal výlučně otázky, zda stavba vyžadovala nějakou formu stavebního povolení, nikoliv toho, zda splňuje technické požadavky na stavby a může tak získat povolení dodatečné. Tento důkaz tak nebyl pro posouzení věci relevantní, a náklady na jeho pořízení nebyly důvodně vynaložené v souvislosti se soudním řízením. Soud z tohoto důvodu neshledal důvody zvláštního zřetele hodné, které by přiznání nákladů řízení osobám zúčastněným na řízení odůvodňovaly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. ledna 2026

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu